

Kentlerin Kaynaklarının Etkili ve Verimli Kullanımında Bilişim Teknolojilerinin Etkileri

Dr. Mustafa ÇORUH

(22-1-2010)

<http://www.mustafacoruh.com>

mustafacoruh@ttmail.com

Kdz. EREĞLİ

İçindekiler

- Yerel Yönetimlerin Ana Sorunları
- Sorunların Çözüm Yolları
- Etkin ve Verimli Kaynak Kullanımı için Bilişim Teknolojileri
- Kent Değişim Sürecini Etkileyen İç ve Dış Faktörler
- Yerel Yönetimler için Dünya'da Yaşanan Değişimler
- Kent Değişimini Etkileyen Süreçler
- Kentsel Dönüşüm Nasıl Olmalı?
- Yeni Yönetişim Felsefesi
- Değişim Sürecinin Adımları
- Yönetimsel Dönüşüm Projesi olarak e-Belediye
- BBS, e-Belediye ve KBIA Getireceği Faydaları
- Genel Kentleşme Sorunları
- Kdz. Ereğli'nin Problemleri
- Sonuçlar

Yerel Yönetimlerin Ana Sorunları

- Kaynak yetersizliği,
- Özerk yönetimin olmaması (Merkezi idari veraset),
- Sürdürülemez Hizmetler,
- Kaynakların etkisiz ve verimsiz kullanımı.

Sorunların Çözüm Yolları

- Belediyede profesyonel ve takım ruhuyla çalışan bir yönetim oluşturulmalı,
- Halkın ve Tüm Sivil Toplum Kuruluşlarının (STK) yerel yönetime demokratik katılımı sağlanmalı,
- Tüm Sivil Toplum Kuruluşlarının (STK), özellikle vakıflar, dernekler ve odaların desteği sağlanmalı,
- Yeni Teknolojileri'nden ve özelliklede Bilişim ve İnternet Teknolojileri'nden faydalanılmalı.

Etkin ve Verimli Kaynak Kullanımı için Bilişim Teknolojileri

- Belediye Bilişim Sistemi (BBS),
- e-Belediye Sistemi,
- Kablosuz Belediye Internet Ağı (KBIA).

Küresel Dünya'da Bir Kentin Gelişimini
sağlayacak en önemli zihinsel değişim
O Kentte yaşayanların Diğer kentlerle
rekabet ettiklerini anlamasıdır.

Kent Gelişimini Etkileyen İç ve Dış Faktörler

- Dış dünyada meydana gelen değişimlerin belirlenmesi,
  - Teknolojik,
  - Ekonomik,
  - Sosyal-Kültürel,
  - Politik ve kanunsal.
- İç faktörlerin bu değişime göre yenilenmesi.
  - Yönetimsel anlayış,
  - Yönetim araçları,
  - Bilişim yönetimi araçları,
  - Kent değişim süreçleri.

Yerel Yönetimler için Dünya'da Yaşanan Değişimler

- Dünya nüfusunun son yüzyılda hızla artışı (Mart 2009 itibariyle 6.76 milyar) ve son zamanlarda nüfus artış hızının yavaşlamasına bağlı olarak Dünya nüfusunun yaşlanmaya başlaması. Bu gelişmelere bağlı olarak nüfusun niceliği (sayısı) yerine nitelik (kalite) özelliğinin öne çıkması,
- Ölçek ekonomilerinden ziyade faaliyet ekonomilerine dayanan otonom yönetimlerin gelişmesi,
- İnternet ve bilgisayar ağlarının gelişmesi bu otonom birimlerin koordinasyon ve kontrol problemini ortadan kaldırması,
- Firmaların ve onu oluşturan alt birimlerin belirli bir yerleşim yerinde olması zorunluluğunun ortadan kalkması,
- Küreselleşme sonunda ortaya çıkan Demokratik katılım isteğinin artması,
- Verimliliği ve etkinliği sağlamak için yeni teknolojileri kullanma zorunluluğu,
- Küresel rekabetin ülkeler arasından anakentler (metropoller) arasına

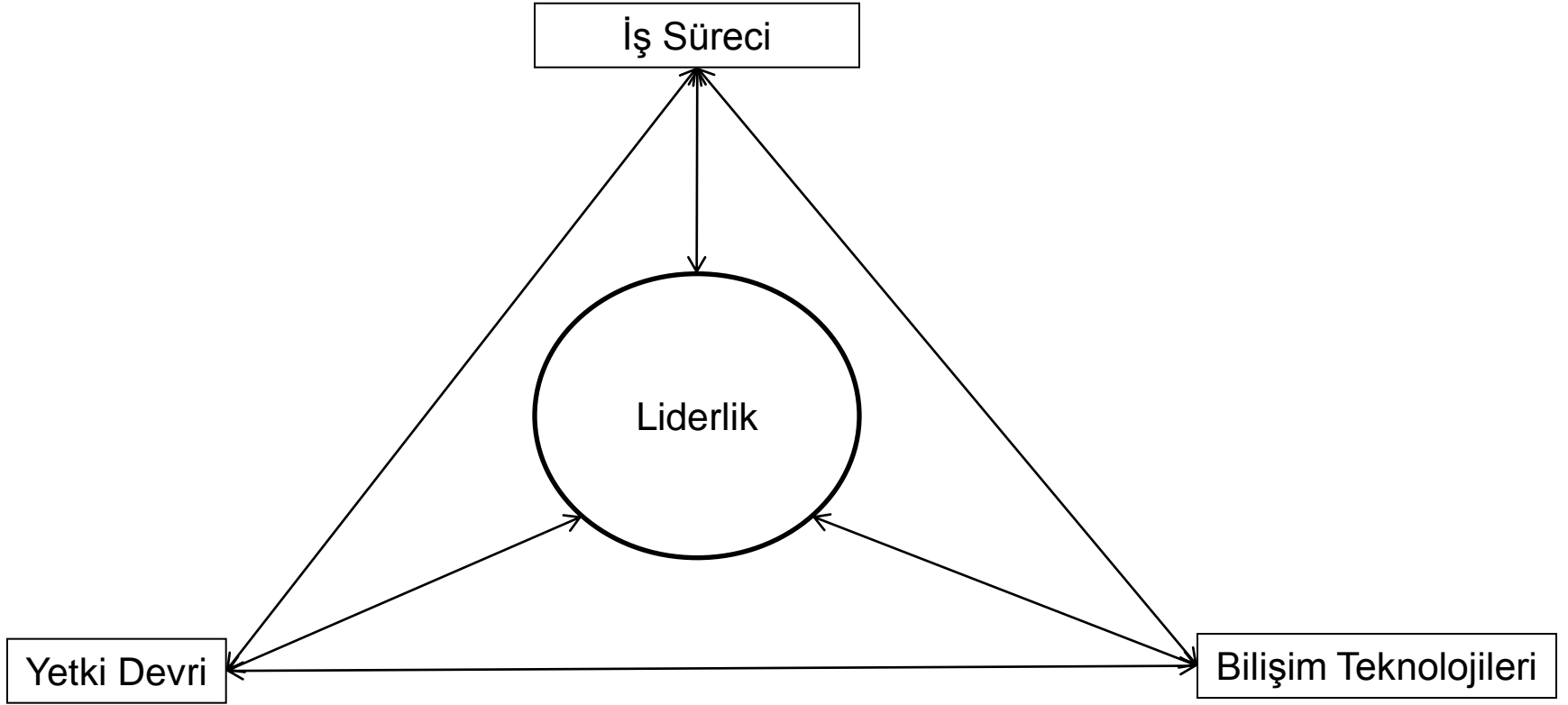
Kent Değişimini Etkileyen İ Süreçler

- Yerel yönetim anlayışının değişim süreci,
- Yerel yönetim teknik altyapı değişim süreci,
- Kentin sosyal ve kültürel değişim süreci.

Kentsel Dönüşüm Nasıl Olmalı?

- Aynı anda veya süreçte:
  - Yönetim anlayışı değişmeli
  - Kentlilerin davranışları koordineli bir şekilde değişmeli
  - Fiziksel altyapı değişmeli
  - Binalar ve çevre yenilenmeli
- Stratejik planda belirlenen tüm dönüşüm projeleri belirli bir öncelik sırasına göre yapılmalı.

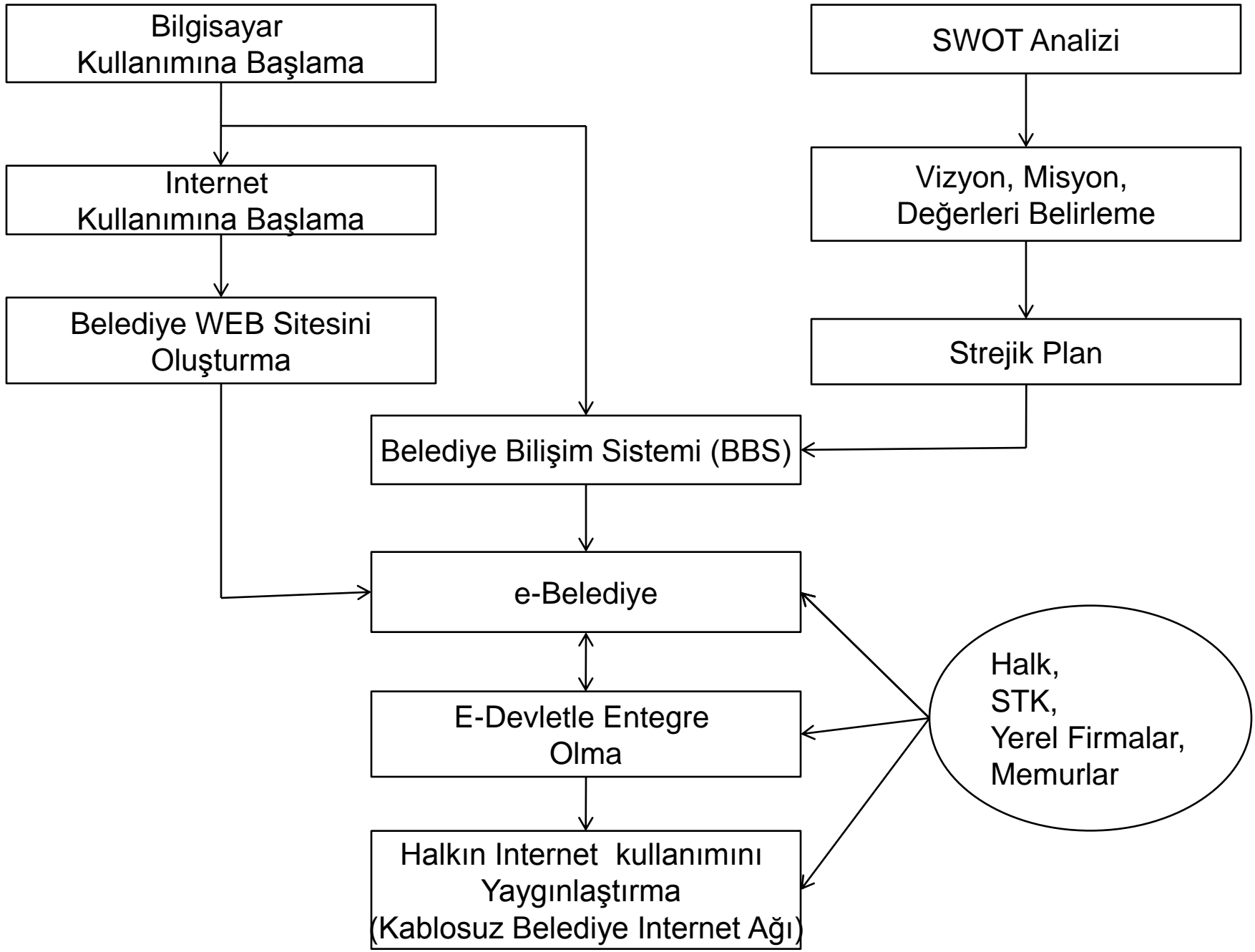
Şekil-1: Bilişim Çağında Yerel Yönetişim Faktörleri (Coruh, 1994)

Yeni Yönetişim Felsefesi

- Sistem Yaklaşımı ve Yönetişim felsefesiyle yönetim
- Bilişim Teknolojilerini, bilimsel ve Mühendislik tekniklerini kullanma
- Çevre bilinciyle hareket etme
- Dünya'da yaşanan, teknolojik değişim ve küreselleşmeye uygun hareket etme
- Kaynakların etkin ve verimli kullanımını sağlama
- Halkın öğretimini, güvenini ve demokratik katılımını sağlama

Şekil-2: Belediye Yönetimi Teknik Altyapı Değişim Süreci (Coruh, 2009:195)

Değişim Sürecinin Adımları

- SWOT (Strength-Weakness-Opportunity-Threat) Analiz yöntemi ile kentin güçlü ve güçsüz yönleri ile küreselleşen Dünya'da oluşan fırsat ve tehditler belirlenir.
- SWOT analizleri doğrultusunda ve kentteki tüm paydaşların katılımıyla Kent Vizyonu, Misyonu, ilkeleri ve hedefleri belirlenir.
- Vizyonun gerçekleştirilmesi için Stratejik Plan oluşturulur.
- Sistem Yaklaşımıyla Yönetim sağlanır.
- Sistem Yaklaşımını uygulayacak Profesyonel Yöneticiler görevlendirilir.
- Belediye Bilişim Sistemi (BBS) kurulur.
- e-Belediye ile BBS bilgileri İnternete taşınır.
- Kablosuz Belediye İnternet Ağı ile e-Belediye kullanımı halka açılır.

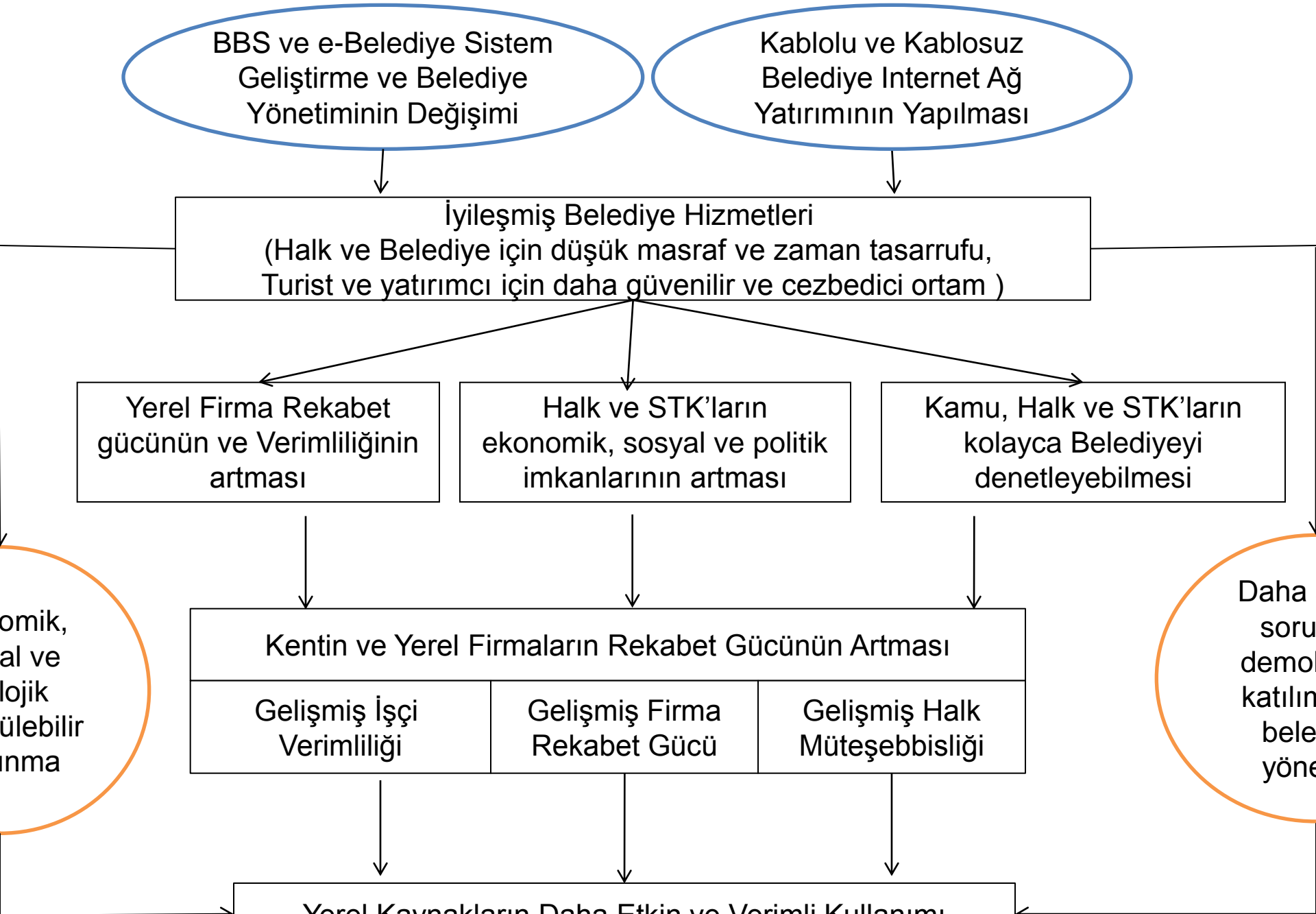
Yönetimsel Dönüşüm Projesi olarak e-Belediye

- E-Belediye, belediyelerin aldığı tüm kararlarda, planlamalarda, kontrollerde, bu faaliyetlerin halkla paylaşılmasında ve kamu kuruluşları tarafından denetlenmesinde internet teknolojilerini kullanmasıdır.
- E-Belediye, kentte yaşayanların şikâyet, istek ve görüş bildirimlerinin; belediye yetki alanındaki iş ve işlemler konusunda bilgi alma istemlerinin; belediyeden işyeri açma, proje onaylatma gibi ruhsat - izin alma - onay başvurularının; belediye tarafından tahsil edilen yasal ödemelerin internet üzerinden yapılmasıdır.
- Kısaca e-Belediye'yi Belediye Bilişim Sisteminin (BBS) Internet'e taşınmış hali olarak tanımlayabiliriz dahası e-Belediye tasarlanan BBS'nin web sitesi yoluyla 24/7 herkesin kullanımına açılmasıdır.

E-Belediye ile belediye Hizmetlerinin kendisi değil; hizmet üretme sürecinin yönetimi Internet'e taşınmaktadır.

Şekil-3: Kentin Sosyal ve Kültürel Dönüşüm Süreç Modeli (Coruh, 2009:201)

BBS, e-Belediye ve KBIA Getireceği Faydaları

- Yerel firmaların daha rekabetçi hale gelmesi için daha esnek bir şekilde örgütlenmesi ve bilgiye ulaşması sağlanır,
- Yerel firmalar daha verimli çalışabilmeleri için yenilik üretir hale gelirler,
- Kent yönetiminin daha şeffaf, hesap verir ve demokratik olması sağlanır,
- Kentin Dünya'da daha rekabetçi olması sağlanır,
- Devletin, halkın ve sivil kuruluşların belediyeyi kolayca denetlemesi sağlanır,
- Halkın ve belediyenin hizmet alım ve sunumunda zamandan ve paradan tasarruf yapması sağlanır,
- Halkın, STK'ların ve yerel firmaların ekonomik, sosyal ve politik imkânlarının artması sağlanır,
- Kente turist ve yatırımcı çekilmesi ve tanıtımı kolaylaştırır,
- Kentte çalışan kişilerin daha verimli olması sağlanır,
- Halkın yatırım yapmada, yeni işyerleri açmada ve sosyal faaliyetlerde daha müteşebbis ve girişimci olması sağlanır,
- Ekonomik, sosyal ve çevreye duyarlı bir sürdürülebilir kent gelişimi sağlanır,
- En önemlisi de kent kaynaklarının daha etkin ve verimli kullanılması sağlanır.

Genel Kentleşme Sorunları

- Türkiye'de tüm Şehirlerde sanayileşme ve büyüme hızı, nüfus artış ve köyden kente göç hızından daha düşük olduğundan:
  - Konut ve altyapı yetersizliği ,
  - İşsizlik ve istihdam yetersizliği,
  - Trafik ve hava kirliliği,
  - Gecekondulaşma ve çarpık kentleşme vs. sorunu ortaya çıkmıştır.

Kdz. Ereğli Bilgileri

- Kuruluş Tarihi : 1880
- Yüzölçümü: 782 kilometrekare
- Őehir Nüfusu: 94.800
- Toplam Nüfusu: 154.000
- Ereğli'ye Bağlı Belde Sayısı: 6 (Armutçuk, Gülüç, Güneşli, Ormanlı, Gökçeler, Öğberler)
- Ereğli'ye Bağlı Köy Sayısı: 97
- Őehir Merkezi Mahalle Sayısı: 23
- Okuma Yazma Oranı: %98
- Őehirleřme Oranı: %53.73

Kdz. Ereğli'nin Problemleri

- Halkın Mteşebbislik kültürünün olmaması,
- Dış dünyaya açılan uygun bir ulaşım ve yol altyapısının olmaması,
- Hızlı Nüfus artışına paralel bir sanayileşmenin sağlanamaması ve yeterli yatırımcının kente çekilememesi,
- Köylü Nüfusunun Kentli nüfusuna göre oranının yüksek olması, (%53 kentli nüfusa %47 köy nüfusu)
- Esnafın Erdemir'in özelleştirilmesinden sonraki yeni duruma uyum sağlayamaması,
- Sa tüccarlarının Dünya'da yaşanan dijital devrimden habersiz olması,
- AB ve Dünya Bankası gibi dış kaynakların kullanılabilmesi için projelerin üretilmemesi (Kdz. Ereğli'de kaç AB projesi yapıldı?).

Problemlerin Çözüm Süreci

- Önce problemler hızla analiz edilip rapor haline getirilmeli ve kentteki tüm paydaşlarla paylaşılmalı,
- Tartışmalar sonunda ortaya çıkan çözüm önerileri halka ve tüm ilgililere anlatılıp onların desteği sağlanmalı,
- Belirlenen çözümler hemen projelendirilerek uygulamaya alınmalıdır.

Sonuçlar

- Sorunlara 2 değil 3 boyutlu olarak bakılmalıdır.
- Para sıkıntısı ile kaynak sıkıntısı çok farklı şeylerdir. Günümüzde para bulmak yetişmiş insan bulmaktan çok çok kolaydır.
- İşin içine bilimsel düşünceyi ve kentte yaşayanları katmazsanız problemleri sadece ertelersiniz.
- Trafik ve ulaşım sorunları birbirine karıştırılmamalıdır.
- Demokrasi kültürüyle birlikte Bilişim Toplumu oluşumu geliştirilmelidir.

Kaynakların etkili ve verimli kullanımını
sağlamak için Kent yönetimlerinin
Bilişim Teknolojilerinden yararlanması
ve kentle ilgili bilgilerin topluma
açılması gerekmektedir.

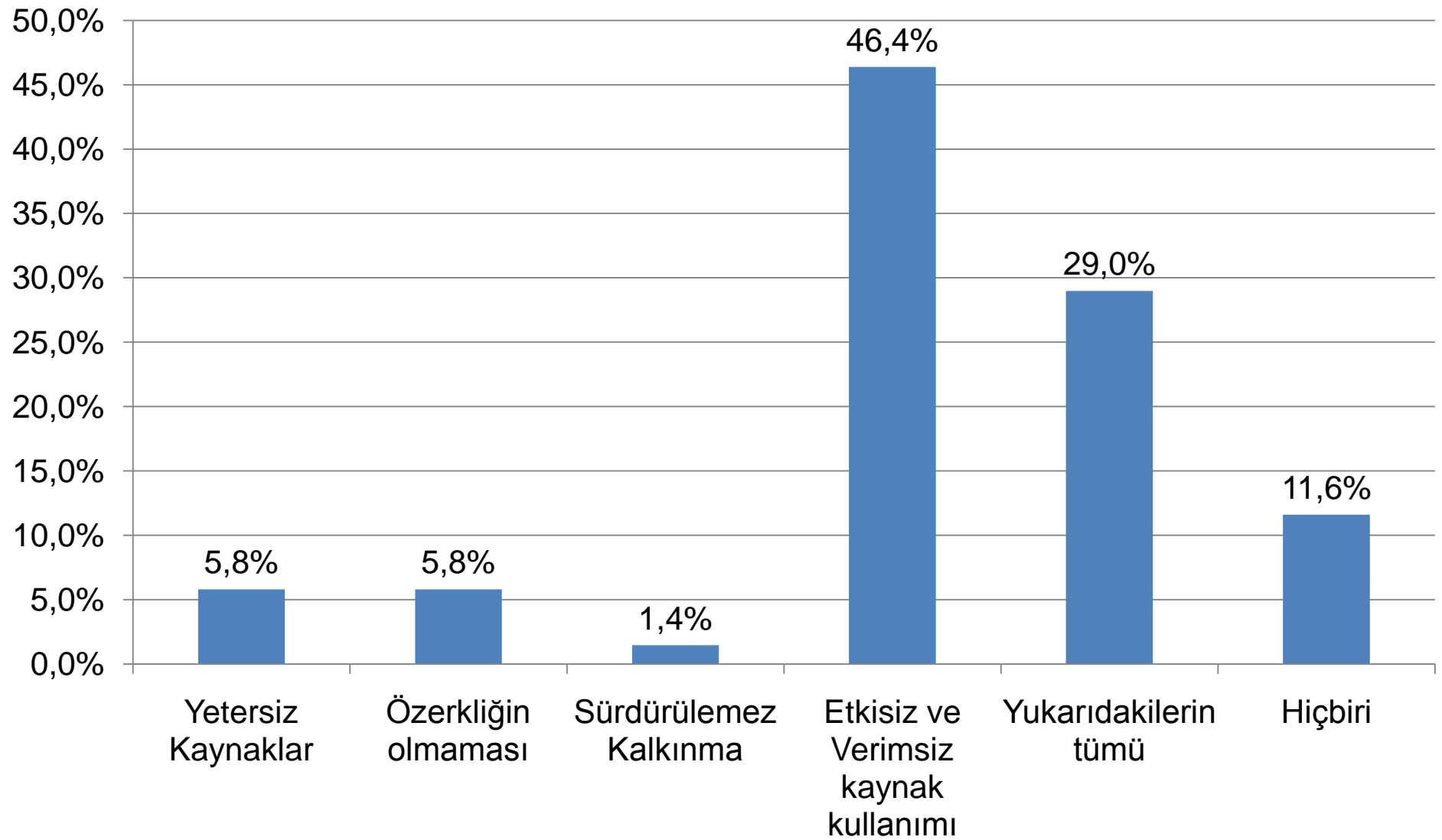
Dünya'da yaşanan bilimsel, teknolojik, hukuksal, demokratik ve sosyal gelişmeler doğrultusunda halkın yaşam boyu öğrenimini sağlamadan ve kentlilik bilinci oluşturulmadan bir kentin arzulanan vizyonuna ulaşması pek mümkün görülmemektedir.

Bilişim çağı olan 21. yy da Internet, Kentlerimiz için aynı su, elektrik, çöp, kanalizasyon, doğalgaz ve yol gibi bir altyapı hizmetidir ve bu anlayış doğrutusunda yönetilmelidir.

Her zaman ve her işte olduğu gibi kent kaynaklarının etkili ve verimli kullanımı ve kentin rekabet gücünün artırılması için önce insana ve onun değerlerine yatırım yapılmalı ve yeni teknolojilerin kullanımı da sağlanmalıdır.

Rekabet edebilmesi için Batı Karadeniz
Bölgesinin Lojistik Merkezi olmasının
sağlanması.

Şekil-6: Sizce Bir Belediyenin Temel Sorunu Şunlardan Hangisidir?

Kentlerin Gelişimini Etkileyen Faktörler

- Profesyonel yönetim: Tüm kamu kaynaklarını etkin ve kamu yararına sistem yaklaşımı doğrultusunda kullanan profesyonel bir yönetim.
- Personel: Kentteki tüm toplumsal grupları temsil eden, dışlamayan ve etkin bir takım halinde çalışan profesyonel bir kadro.
- Kaliteli hizmet: Halkın ihtiyacı olan hizmetleri etkin, verimli ve beklenen hizmet kalitesinde 24/365 gün sunma.
- Sürdürülebilirlik: Gelecek nesillerin zararına olmayan sürdürülebilir bir ekonomik, sosyal ve çevresel gelişmeyi sağlayan bir hizmet sunma anlayışı.
- Şeffaflık: Kentlilere ve kamuya karşı tüm finansal ve yönetsel faaliyetlerin 24/7 gün açık ve hesap verebilir şekilde yapılması.
- Dijital Yaşam: Bilişim Teknolojilerini kent yaşamını zenginleştirme ve demokratik katılımı sağlamak için kullanma (Kent Bilişim Sistemi, e-Belediye, Kablosuz İnternet, e-Kent, CBS)
- Dijital Kent: Kablolu ve kablosuz interneti her eve götürerek tüm kentin Bilişim Toplumu nimetlerinden yararlanmasını sağlama.

Soru ve Cevaplar